ועד כמה עד ארבעין שנין. פי' משנה שהתחיל ללמוד עד ארבעים שנה ולא נתן ה' לכם לב לדעת עד היום הזה ש"מ לא קאים אינש אדעתיה דרביה עד ארבעין שנין חה היה ממתן תורה עד מ' שנה שלא המחילו ללמוד: **בשוין.** רש"י פי' אם שוה לגדול העיר בחכמה מותר להורות קשה לר"י מפרק הרואה (ברכות דף סג.) דאמר אביי בתחלה דאית גבר תמן לא תיהוי גבר פשיטא לא ריכא דשוין אלמא היכא דשוין אין לו לקפוץ להורות להכי מסתברא הכא לפרש והא רבה דאורי והוא לא הגיע להורות שכל ימיו לא היה אלא מ' שנה בשוין הא דאמר שאין לו להורות עד ארבעין שנין היינו כשאינו לגדול העיר בחכמה וגדול העיר הגיע להורות הלכך כיון שיש שם חכם כמותו הגיע להורות בשנים והוא לא הגיע לשני הורות אין לו להורות לפניו אבל אם גדול העיר הוא בחכמה אע"ג שלא הגיע לכלל שנים מורה ורבה גדול העיר בחכמה היה אבל ר"י פי' הוא דפרק הרואה דמיירי באדם שנכנס לעיר שיש שם חכם מורה תמן לא תהוי גבר אפי' בשוין אבל אם הוא קבוע בעיר כמותו ושוה לו בחכמה מותר לו להורות כמו שפי' רש"י ור"ח פי' התם באתר דאית גבר ממונה משתדל בצרכי ציבור לא תקפון לתוך שרות אפי' בשוין ולפי' לא מייירי בהורה:

פרוש מאהבה פרוש מיראה. ירושל' פרק הרואה עשה מאהבה ועשה מירא עשה מאהבה שאם באת לשנות דע שאתה אוהבו ואין אוהב שונא עשה מירא שאם באת לבעוט דע שאתה ירא ואין ירא מבעט: שבעה פרושין הן פרוש שכמי וכו' פרוש מן הנכייה כו' פרוש שכמי טעון מלותיה על כתפיה פרוש נקפי קיקף לי ואני עבד מצוה פרוש קיזאי עבד חדא חובה וחדא מצוה ומקיז חדא בחדא פרוש מן הנכייה מאי דאית לי אנא מנכה ועבד מצות פרוש אדע מודעי ואעשנה הי דא חובתי עבדית דאעביד מצות דכותה פרוש ירא כאיוב פרוש אהבה כאברהם דכתיב (ישעיה מא) זרע אברהם אוהבי אין לך חביב מכולם אנא פרוש אהבה כאברהם: **לעולם** יעסוק אדם בתורה ובמצות אע"פ שלא לשמה. ומי קשיא הא אמרינן בפ"ק דתענית (דף ז.) כל העוסק בתורה שלא לשמה נעשית לו סם המות וכשלהי פרק היה קורא בתורה שלא לשמה נוח לו שלא נברא נראה לתרץ עוסק שלא לשמה כגון מירא היסורין כי הכא ומהכא קיבול פרס שאינו מתכוין להשלים רצון יוצרו שציוהו על כך אלא להנאתו דאמרינן בפ"ק דמסכת ע"ז (דף יט.) במצותיו חפץ מאד ולא בשכר מצותיו והיינו דתנן (אבות פ"א מ"ג) אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב ע"מ לקבל פרס וכי הא דאמר בפ' עגלה ערופה (לקמן מז.) ואיתא בגזיר פרק מי שאמר הריני נזיר (דף כג:) ובפרק בתרא דהוריות (דף י:) לעולם יעסוק אדם וכו' שבשכר מ"ב קרבנות שהקריב בלק זכה ונולדה ממנו רות גם הוא נתכוין להנאתו שהעלה קרבן לשם להשלים חפציו בשכרו ולא לשם שמים וכדאמרי' פ"ק דר"ה (דף ד.) האומר סלע זו לצדקה ע"מ שיחיה בני ה"ז לדיק גמור אבל ההיא שלא לשמה דתענית ומס' ברכות אינו עוסק כדי לקיים לא מאהבה ולא מירא אלא להוסיף על חטאתו פשע שעשה שגגות נעשו לו זדונות שאע"פ שידע שעובר לא מנע מכל תאות לבו כדמפרש התם (ברכות יז.) תכלית חכמה תשובה ומעשים טובים שלא יהא אדם קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים וכועס באביו ובאמו ובקרבו או במי שגדול הימנו שנאמר ראשית חכמה יראת ה' שכל עוב לכל עושיהם לגומדיהם לא נאמר אלא לעושיהם לעושים לשמה[ט]: **אלו** שמנחותיהם נשרפות. תימה אמאי לא תשיב נמי מת הוא או שמתה היא דאמרי' בפ"ק (לעיל דף ו:) דנשרפת וליכא למימר דוקא היינו לאחר שקידש הקומץ כדתני' לעיל אבל הכא לא תשיב אלא הנשרפת משקדשה בכלי דה"ה אם משקדשה בכלי דנשרפת ומידי דקתני סיפא קירב הקומץ דנאכלת נקט ריש קידש הקומץ ורבותא נקט אע"פ דכבר קדוש וקרוב להקריבה בכלי אפ"ה נשרפת: [י]**ושבעלה בא** עליה בדרך. תימה לר"י אמאי נשרפת כיון דבדרך בא עליה היינו קודם שתקדוש וכיון דאין המים בודקין אותה כדאמר [כ]ונקה האיש מעון בזמן שהאיש מנוקה מעון וכו' תיגלי מילתא למפרע דכי קדוש בטעות קדוש כדאמרינן גבי ושבאו לה עדים שהיא טמאה דהואיל ולא לבדוק עומדת ולא רואיה למנחה לא היתה רואיה לכלי ואין כלי שרת מקדשין אלא בראוי להן ונראה דדוקא לגבי שבאו לה עדים שייך למימר הכי משום דמנחה לבדה עון וכשיש שם עדים הרי העון מבורר וא"ל בירור אבל הכא שבא עליה בדרך שאריך לבדר אע"ג דאין המים בודקין כי קדוש מעיקרא שפיר קדוש מאחר שלא נתברר העון ולא הוי אלא כמו שנשאו ונתנו בה מחרות בלבנה קודש לכן דאין המים בודקין ואפ"ה מנחה שפיר קדוש והאי דלא תשיב במתני' מנחת חרוסה ושומרת יבם אלמנה לכ"ג מפני שידוע פסול שלהן שאינן נבדקות ואין מביאין אותם לשתות:

המומרת

ועד כמה. הוי ליה להורלה: **והא רבה אורי.** וכל שנותיו אינן אלא מ' כדאמרי' בר"ה (דף יח.) רבה ואביי מדבית עלי קאמר כו': **בשוין.** אם שוה לגדול העיר בחכמה מותר להורות אם אינו זקן ממנו בעיר: **פרוש שיכמי פרוש נקפי פרוש קיזאי פרוש מדוכיא.** כולהו מפרש להו: **מעשה שכם.** שמלו שלא לשם שמים אף זה מעשיו להנאתו שיכבדוהו בני אדם ולא לשם שמים: **המנקיף רגליו.** מהלך בשפלות עקב בלד גולל ואינו מריס רגליו מן הארץ ומתוך כך מנקף אבנעותיו באבנים: **מקיז דם לכתלים.** עושה עצמו כעוסק עיניו שלא יסתכל בנשים ומתוך כך מכה ראשו בכותל והדם יולא: **דמשפע.** הולך כפוף: **כי מדוכיא.** בוכנא עשוי כמקבת ורלאשו כפוף: **פרוש מה חובתי ואעשנה.** למדוני מה עלי לעשות ואעשה: **הא מעליותא היא.** אם אינו בקי באיסורין ודקדוקי מצות ובא ללמוד: **מה חובתי הו ואעשנה.** מה[מ] לעשות עוד ולא עשיתי ומראה עצמו כאילו קיים את הכל: **פרוש מאהבה.** מאהבת שכר המצות (א) ולא לאהבת מצות הבולא: **מירא.** של עונשין. אלא מה על האדם לעשות מאהבת הש"י כאשר צונו ה' אלהינו וסוף השכר לבא: **דמעמרא מעמרא כו'.** הנסתרות נסתרות מבני אדם והגלויות גלויות ומ"מ לב"ד הגדול כולם גלויות והוא יפרע מן המתכסים בטליתות ומראין עצמן כפרושין ואינן פרושין: **אל תתירלי מן הפרושין.** שהפרושין היו שונאין אותו לפי שהרג מן החכמים הרבה ונהפך להיות לדוקי כדאמר בקידושין (דף סו.) וכשמת היתה אשתו יולאה מהן שלא יעבירו המלוכה מבניה והיתה אומרת לו לבקש מלפניהם עליה ואמר לה אל תתירלי מן הפרושין שלדיקים הן ולא יגמולו רעה ולא לבניך שלא תטוא להם: **ולא ממי שאינן פרושין.** שהם אוהביי: **אלא מן הצבועים.** כלומר שאין מראיתם כתולדותם אלא לבועין מבחוץ ואין תוכן כברם: **שמעשיהם למעשה ומרי.** שהן רשעים ומבקשים שכר כפנחס אומרים לברית לבהן כפנחס. ואיכא דמפרש לה לענין לגיעותא: **מתני' הרי היא ככל המנחות.** שנטמאו עד שלא קדשה בכלי: **ותפדה.** ותצא לחולין ומהמעות יקנה אחרת: **ותשרף.** שקדשה הגוף ואינה יולאה עוד לחולין: וכל

ועד כמה עד ארבעין שנין איני והא [ט]רבה אורי בשוון: ומכות פרושין וכו': [י]ת"ר שבעה פרושין הן פרוש שיכמי פרוש נקפי פרוש קיזאי פרוש מדוכיא פרוש מה חובתי ואעשנה פרוש מאהבה פרוש מיראה פרוש שיכמי זה העושה מעשה שכם פרוש נקפי זה המנקיף את רגליו פרוש קיזאי א"ר נחמן בר יצחק זה המקיז דם לכתלים פרוש מדוכיא אמר רבה בר שילא דמשפע כי מדוכיא פרוש מה חובתי ואעשנה הא מעליותא היא אלא דאמר מה חובתי תו ואעשנה פרוש מאהבה פרוש מיראה אמרו ליה אביי ורבא לתנא לא תיתני פרוש מאהבה פרוש מיראה [כ]דאמר רב יהודה אמר רב [א]לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אפי' שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה אמר רב נחמן בר יצחק דמטמרא מטמרא ודמגליא מגליא בי דינא רבה ליתפרע מהני דחפו גונדי אמר לה ינאי מלכא לדביתיה אל תתיראי מן הפרושין ולא ממי שאינן פרושין אלא מן הצבועין שדומין לפרושין שמעשיהן כמעשה זמרי ומבקשין שכר כפנחס: **מתני'** [כ]ר"ש אומר אין זכות תולה במים המרים ואם אתה אומר הזכות תולה במים המאררין [ד]מדהה אתה את המים בפני כל הנשים השותות ומוציא אתה שם רע על הטהורות ששתו שאומרים טמאות הן אלא שתלתה להן זכות [ה]רבי אומר הזכות תולה במים המאררים ואינה יולדת ואינה משבחת [ו]אלא מתנוונה והולכת לסוף היא מתה באותה מיתה [ז]נטמאת מנחתה עד שלא קדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותפדה [ח]ואם משקדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותשרף [ט]ואלו שמנחותיהן נשרפות

האומרת

ל א מי"י פ"ג מהל' מ"ת הלכה ה ופ"י מהל' מעשה הלכה ה סמג עשין יב טוש"ע י"ד סימן רמו סעיף כ:

לא ב מי"י פ"ג מהל' מעשה הלכה כ:

לב ג ד ה מי"י שם פ"ד הלכה יד:

מוסף רש"י

עד ארבעין שנין. משנולד (ע"ז יט:). **והא רבה אורי.** בע"ז שם: והא ריכא אורי, וכל ימיו לא היו אלא ארבעים שנה בפ"ק דר"ה (רש"י שם). **בשוין.** התם בשוין, בשאין בעיר גדול ממנו (שם). הרי היא ככל המנחות. שנטמאו עד שלא קדשו בכלי, **ותפדה.** ויביא בדמיה את המנחה (לעיל ו:). **ואלו שמנחותיהן נשרפות.** ממות קנאות שלא עשיית הפיפה קמח שעורים בשרפות למנה על בית הדשן, שאין לחוייות ליקרב ולא לפדות ולצאת לחולין (לעיל ו:).

תוספות שאנץ

בשוין אם שוה לגדול שבעיר בחכמה מותר לו להורות אע"ג דאינו בר מ' שנה או שאין בעיר זקן הימנו ל"ה. מעשה שכם שמלו שלא לשום שמים אף זה עושה מעשיו להנאתו כדי שיכבדוהו בני אדם ולא לשום שמים ל"ה: המנקף את רגליו מהלך בשפלות עקב בצד גודל ואינו מניף רגליו מן הארץ ומתוך כך מנקף אצבעותיו באבנים. דמשפע כי מדוכיא בוכנא שהיא עשויה כמקבת וראשו כפוף: פרוש מה חובתי ואעשנה. למדיני מה לעשות ואעשה. פרוש מאהבה פרוש מיראה וקשה דמשמע דלא הוי למעליותא. ולקמן בס"פ כשם משמע דהוי מעליותא דאמר הנהו תרי תלמידי דהוי יתבי קמיה דרבא חד אמר אקריון בחלמי וישמחו בך אוהבי שמך וחד אמר אקריון בחלמי מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. אמר להו רבא תרוייכו רבנן אתן אלא מר מאהבה ומר מיראה אלמא משמע דמעליותא הוא. וצ"ל דתרי עניני מאהבה ומיראה הוי והכא ה"פ פרוש מאהבה שכר שמתחרט אם לא תתמלא תאותו ופרוש מיראה כאדם שירא מרבו ודואג לכבודו שלא יקפיד עליו אבל פרוש מאהבת יוצרו באשר צוהו ה' אלהיו וסוף השכר לבא וכן מיראת

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה פרוש וכו' שכר המצות. נ"ב עיין מ"פ כסם דף לא:

גליון הש"ם

גמ' ת"ר שבעה פרושים הן. עיין בירושלמי פ"ט דברכות עלה דמתני' מייב אדם לברך על הרעה:

תוס' שאנץ (המשך)

יצרו הוי מעליותא ביותר עוד יש פרוש מאהבה ומיראה דהוי מעליא כגון נותן צדקה בשביל שיחיו בניו ובנותיו ואינו מתחרט כשלא באו תאותו והיינו פרוש מאהבה ופרוש מיראת עונשין שלא יהיו בניו ובנותיו וג"כ הוי מעליותא כיון שאינו מתחרט ופירושא דהכא מאהבה ומיראה מייירי כשמתחרטין אם לא תמלא תאותן דהשתא הוי תרתי גונא דמאהבה ומיראה למעליותא זה למעלה מזה כדפי' והשלישי דהכא אינו טוב אבל מכל מקום יעסוק כו'. והא דאמר בירושלמי פירושא פרוש מאהבה כאברהם פרוש מיראה כאיוב צ"ל דחולק על תלמוד שלנו אך ק' מההיא דאמר בפ' החולץ מפני מה גרים מעונים בזמן הזה ר' יוסי אומר לפי שאינן עושין מאהבת המקום אלא מיראת עונשין ולא היו חרשין לעשות אם לא דודאגים מן העונשין כי ביותר קשה להם להכנס בעול המצות (ב) ולפי' הוי גריעותא כיון דאין מקבלין עליהן עול מלכות שמים מאהבה ועל ידי יסורין באין עליהן. לעולם יעסוק אדם בתורה שלא לשמה פי' בדפי' בפ' מקום שנהגו: א"ל ינאי מלכא לדביתהו אל תתיראי מן הפרושין פ"ה שהיתה אשתו יראה מן הפרושין (ג) שלא יגמלו עליך רעה ולא לבניך שלא חטאו להם ולא ממי שאינן פרושין לפי שהן אוהבי אלא מן הצבועין כלומר שאין מראיתם כתולדותם אלא צבועין מבחוץ ואית דפרשי לענין

(ב) [לעיל ד:] ד"ה לעולם יעסוק אדם בתורה ולא לשמה.

(ג) [לעיל ד:] ד"ה לעולם יעסוק אדם בתורה ולא לשמה.

וכל הנשואות [לכהנים] מנחותיהן נשרפות. ואפילו קרב הקומץ כהלכתו ולא נטמאו נשרפין שיריס בבית הדשן כדמפרש בגמרא: **כהנים.** בת כהן: **מנחתה נאכלת.** דכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל כתיב (ויקרא ו) אבל (ה) כהנת הנשואה לישראל נאכלת וכן כהנת אלמנה וגרושה שהביאה מנחתה נאכלת: **כהנת מנחתן.** מן התרומה ומן הכהונה אם נבעלה לפסול: **וכהן אין מנחתן.** אם נשא גרושה זונה וחללה. וטעם דכולה מתני' מפרש בגמר' (ו): **כקדשי קדשים.** חטאת ואשם ומנחה בכולם כתיב (ז) כל זכר בכהנים (ח)[יאכלנו]: **מה כן אינם נאכלים.** בישראל נמי קמיירי: **אינ פורע ופורס.** כשהוא מנוגע פורע ראשו ופורס בגדיו: **האיש מדיר את בנו.** קטן בנזיר וחלה הנזירות עליו אפילו לכשיגדל: **מגלח על נזירות אביו.** אם נדר אביו בנזירות והפריש קרבנותיו ומת והיה בנו זיר הבן מגלח ביום מלאת קרבנות שהפריש אביו: **מקדש את בתו.** מקבל קידושי בתו קטנה שלא מדעתה: **מוכר את בתו.** לאמה כשהיא קטנה: **גמ' מנחותיהן נשרפות.** אחת מנחת סוטה ואחת מנחת נדבה: **מפני שיש לו חלק בה.** שהוא מקריבה משלו וכתיב (ט) כל מנחת כהן וגו': **ואינה עולה כליל** (י) **שיש לה חלק בה.** שלכפרתה היא באה ואין מנחת זר ובת כהן קריבין כליל בלא קמיצה: **השיריס קריבין לעצמן.** לאחר שקרב הקומץ: **קרי ליה כל שממנו כו'.** כי כל שאור וכל דבש לא (יא)תקריבו לה' (ויקרא ב) הוה ליה למכתב למה ליה למכתב ממנו אלא למדרשיה נמי באינפי נפשייה לא תקטירו כל שממנו עולה כבר אשה לה' ויש בכלל זאת הקדשים ושירי מנחה ואחם הפנים שקרב מהן כבר לאישים באימורים, וכן הקומץ לאישים הרי הוא בכל וכן הנזיכין קיימי שיריס בכל תקטירו (בבחים עו:) אחתר שנחת לאש כל משפטו הרי השיריס בכל תקטירו, דכתיב לא תקטירו ממנו אשה לה', לא תקטירו דבר שיתן ממנו לאש (יומא מז: וכעי"ז יבמות ק:). **דמסיק להו לשום עצים כר"א.** דפליג במס' זבחים (עז:) בתרומת חטאת שהן שיריים מאחר שהוקטרו לאימורים ואינרבו אינרבו חטאת בתרומת עולה שהן כליל, ר"ל אומר יתן הכל למעלה ורואה אני את בשר חטאת למעלה כאילו הן עליס, וליף עצמת מהאי קרא ואל המזבח לא יעלו וגו' בתרוייהו דהאי קרא לא תקטירו ממנו כתיב (יומא מז:) ורואה את בשר החטאת שהן שיריס ובכל תקטירו כאילו הן עליס, דכיון דלא מכוין לאקטורי ליה הקטרה היא ומותר לעשות כן מפני תקנת עולה (יבמות ק:). **רבי אלעזר בר"ש אומר.** גבי כהן המטמא הקדש בדלי דלות, שמביא מנחת חוטא ומחמר בה במנחת חוטא ומיתה לכהן כמנחה, כלומר אם חוטאת זה כהן הוא הרי היא כמנחת ישראל, מה מנחת ישראל נקמצת אף מנחת חוטא של כהנים נקמצת, אי מה מנחת ישראל שיריה נאכלין אף זו שיריה נאכלין, ת"ל וכל מנחת כהן כליל תהיה, הא כילד הקומץ קרב בעצמו והשיריס קרבות לעצמן, דברי ר"ש, ר"א בר"ש אומר הקומץ קרב לעצמו והשיריס מתפזרין אבית הדשן למטה מקום שנותנים שם תרומת הדשן והטיה, והיינו אבל המזבח (יבמות ק:).

האומרת טמאה אני. ירושלמי האומרת טמאה אני לא כחטאת שמתה בעליה היא וחטאת שמתה בעליה ילכו המעות ליס המלח דמיא לאשם תלוי אם לאשם תלוי אפי' משקדשה בכלי א"ר מתני' דמיא לאשם תלוי שנשחט דמיגין ממן אם משנשחט נודע לו הדם יפסך והבשר יצא לבית השריפה: **כל הנשואות לכהנים מנחותיהן נשרפות.** פרש"י אחד מנחת סוטה ואחד מנחת נדבה ותימה מנחת נדבה מה חלק יש לו בה והא אפילו רבי יהודה דאומר בפ' אין בין המודר (נדרים דף לה:) אדם מביא על אשתו כל קרבנות שהיא חייבת דווקא שהיא חייבת כדמפרש בספרי כגון אם [הקיפה] נזירות בראשה וחילנה את השבת דומיא דמנחת סוטה שהיא חובה דליף לה מוהביא את קרבנה עליה כל קרבן שעליה אבל מנחת נדבה מודה רבי יהודה שאינו מביא ו"ל דשם הכי יש לו חלק מטוס דקי"ל מה שקנתה אשה קנה בעלה כדתנן בפ"ד דגזיר (דף כד.) אם שלה היתה בהמה החטאת תמות וקא דייק בגמ' מנא לה מה שקנתה אשה קנה בעלה הלכך יש לו חלק בה אפילו לרבנן דפליגי אדר' יהודה ואמרי דווקא קרבן שמכשירה לו מביא עליה דמה שקנת' קנה בעלה מיהו בירושלמי דפרק היה מביא משמע דבמנחת סוטה אחרי והכי איתא התם מנחתה מלמד שהיא קדשה לשמה כשם שהיא קדשה לשמה כך היא קדשה לשמו ותני רבי חייא ופליג ליקרב כליל אינה יכולה מפני שותפתה של אשה לאכול אינה יכולה מפני שותפתו של איש [אלא] הקומץ (ט) לעצמו והשיריס קריבין לעצמן ואת אומר מנחתה אלא מה דאשתעי קרא אישתעי מתני' ותו התם והביא את קרבנה עליה בעלה מהו שיפרים עליה חוץ מדעתה מכיון שיש לו שותפות במנחה מפרים עליה חוץ מדעתה ואי"ת מאחר שיש לו חלק בה א"כ הוא לה מנחת שותפות ואומר בפ"ק דזבחים (דף ה:) הניח מנחה לשני בניו ומת קריבה ואין בה משום שותפות אינה קריבה משום דכתיב בה נפש והכי קתני בספרי בהדיא וי"ל כיון דעיקר כפרה משום דידה נפש קרינן בה דהא הניח מנחתו לשני בניו דמסיק התם (דף ו.) דקניא להו אלמא משום דמכפרי קרינא ביה נפש: **הקומץ** קרב בעצמו. ואי"ת אמאי לא שדינן לכולה מנחה בתר דידה ויהו שיריה נאכלין כדאמר בפ' אין בין המודר (נדרים דף לו:) ואיתא בפ"ק דזבחים (דף ו.) ובפ"ק דתמורה (דף ב:) מתכפר עושה תמורה והכא היא מתכפרת במנחה זו י"ל התם מיקני למתכפר כולי זבח ואין לו למקדים חלק בו אבל הכא יש לו לבעל חלק במנחה: **דמסיק** להו לשום עצים. רש"י פי' דיימא הכי אם ראוין הן להקטיר ולא היתה ראויה לקמוץ וכו' ותימה מאי תנאי שייך הא ודאי כאילו מעורבין שיריים והוי כאברי עולה ואברי חטאת שנתערבו דפליגי בה ר"א ורבנן (זבחים עו.) דלא שייך בה תנאי דליכא שום ספק אלא ודאי מקמצן ראויה להקטיר (ט)ומקמצן לאכול ולהקטיר ואותן מה שבאוכן אין ראוי להקטיר לשם עצים בכל מקום שהוא ולא שייך שום תנאי וכמדומה דרש"י נקט לי' אגב שטפיה דהאיא דפרק נוטלין על האנוסה (יבמות ק.) דתנן בהנה שנתערב ולדה בולד שפחתה נותנין עליהם חומרי ישראל וחומרי כהנים ומפרש בגמרא דמנחתם נקמצת כמנחת ישראל ואינה נאכלת כמנחת כהנים וכולה קוגיא כי הכא והתם ודאי שייך תנאי כשהאחד מקריב מנחה אינו יודע אם כהן הוא או ישראל ונריך להתנות כמו שפירש רש"י כאן והא דתנן בהקומץ רבה (מנחות דף כג.) נתערב קומצה בשיריה או בשיריס של חבירתה לא יקטיר אית לן למימר דסתמא כרבנן דפליגי אדרבי אליעזר: **הקומץ** קרב **לעצמו והשיריים לעצמן.** דירושלמי בעי אליבא דר"ש אינן שיריים משום מה הם באים משום קומץ או משום שיריים אי תימר משום קומץ אינו בגילה ואינו נותנו לאחר מיתה ואינו מחשב להן ואי תימר משום שיריים נותנו בגילה ונותנו לאחר מיתה מהו שיחשב להן ופשיט לה מדר"א בר"ש דאמר דמתפזרין על גבי הדשן שלמטה כדמפרש בפ' ואלו הן מנחות הדא אמרו נותנו בגילה ונותנו לאחר מיתה ומחשב להן א"ר יוסי בר בון אינו מחשב להו שלא הוכשרו לא לאכילת אדם ולא לאכילת מזבח: כהן

האומרת טמאה אני לך ושבאו לה עדים שהיא טמאה והאומרת איני שותה ושבעלה אינו רוצה להשקותה ושבעלה בא עליה בדרך [א]**וכל הנשואות לכהנים מנחותיהן נשרפות בת ישראל שנשאת לכהן מנחתה נשרפת** [ב]**וכהנת שנשאת לישראל מנחתה נאכלת מה בין כהן לכהנת** [ג]**מנחת כהנת נאכלת** [ד]**ומנחת כהן אינה נאכלת** [ה]**כהנת מתחללת** [ו]**וכהן אין מתחלל** [ז]**כהנת מטמאה למתים** [ח]**ואין כהן מטמא למתים** [ט]**כהן אוכל בקדשי קדשים** [י]**ואין כהנת אוכלת בקדשי קדשים מה בין איש לאשה** [יא]**האיש פורע ופורס** [יב]**ואין האשה פורעת ופורמת** [יג]**האיש מדיר את בנו בנזיר** [יד]**ואין האשה מדרת בנה בנזיר** [טו]**האיש מגלח על נזירות אביו** [טז]**ואין האשה מגלחת על נזירות אביה** [יז]**האיש מקדש את בתו** [יח]**ואין האשה מקדשת את בתה** [יט]**האיש מוכר את בתו ואין האשה מוכרת את בתה** [כ]**האיש נסקל ערום ואין האשה נסקלת ערומה** [כא]**האיש נתלה ואין האשה נתלית** [כב]**האיש נמכר בגניבתו ואין האשה נמכרת בגניבתה: גמ' ת"ר** [כג]**כל הנשואות לכהונה מנחותיהן נשרפות כיצד כהנת לויה וישראלית שנשאת לכהן** [כד]**אין מנחתה נאכלת מפני שיש לו חלק בה ואינה עולה כליל מפני שיש לה חלק בה אלא הקומץ קרב בעצמו והשירים קריבין בעצמן איקרי כאן** [כה]**כל שהוא ממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו אמר יהודה בריה דר"ש בן פזי דמסיק להו לשום עצים כר"א** [כו]**דתניא ר"א אומר** [כז]**לריח ניחוח אי אתה מעלה אבל אתה מעליהו לשום עצים הניחא לר"א דאית ליה האי סברא אלא לרבנן דלית להו האי סברא מא"ל** [כח]**דעבדי להו כר"א בר"ש** [כט]**דתניא רבי אלעזר בר"ש אומר** [ל]**הקומץ קרב בעצמו והשירים מתפזרים על בית הדשן**

ואפי'

המעורכה: **כר"פ.** פלוגתייהו בזבחים (לא) אברי חטאת שנתערבו באברי עולה ר"א אומר יתנם למעלה ורואה אני את בשר חטאת על המזבח כאילו הן עליס וחכ"א תעובר זורקן ויצאו לבית השריפה שאסור להקטיר אברי חטאת משום לאו דכל שממנו לאישים ור"א סבר בתריה דהתם קרא כתיב קרבן ראשית תקריבו אותם לה' שאור ודבש בכורים אתה מביא מן התמריס ומנחת שתי הלחם שהוא ראשית מן האשור ואל המזבח לא יעלו לריח ניחוח [שם] קאי נמי אממנו אשה לה' דאוקמיה בבל תקטירו ואשמעינן דלא אסר הקטרתו אלא כשמתכוין לריח ניחוח: **כר"א כר"ש.** במנחות בפ' אלו מנחות (דף עג.) גבי מנחת חוטא כהן שמביא על שמיעת קול או על ביטוי שפתים או על טומאת מקדש וקדשיו בדלי דלות ופליגי רבנן עליה דרבי שמעון ואמרי והיתה לכהן כמנחה [ויקרא ה] מנחת חוטאו של כהן כליל כמנחת נדבתו ואינה נקמצת (ג) ד) [ור"ש דריש ליה לקרא התם הכי וכי נאמר והיתה לכהן כמנחתו לא נאמר אלא] כמנחת חוטא של ישראל מה של ישראל נקמצת אף מנחת חוטא של כהן נקמצת אי מה מנחת ישראל שיריה נאכלין אף זו שיריה נאכלין ת"ל והיתה לכהן כמנחה לכהן כמנחה לענין עבודת כהן שטעונה קמיצה ולא לאישים כמנחה הא כילד הקומץ קרב לעצמו והשיריים קריבין לעצמם ולית ליה כל שממנו לאישים כלל ר"א בר"ש פליג עליה ואמר קומץ קרב לעצמו ושיריס מתפזרין לאיבוד:

ה"ג

דף כג.) נתערב קומצה בשיריה או בשיריס של חבירתה לא יקטיר אית לן למימר דסתמא כרבנן דפליגי אדרבי אליעזר: **הקומץ** קרב **לעצמו והשיריים לעצמן.** דירושלמי בעי אליבא דר"ש אינן שיריים משום מה הם באים משום קומץ או משום שיריים אי תימר משום קומץ אינו בגילה ואינו נותנו לאחר מיתה ואינו מחשב להן ואי תימר משום שיריים נותנו בגילה ונותנו לאחר מיתה מהו שיחשב להן ופשיט לה מדר"א בר"ש דאמר דמתפזרין על גבי הדשן שלמטה כדמפרש בפ' ואלו הן מנחות הדא אמרו נותנו בגילה ונותנו לאחר מיתה ומחשב להן א"ר יוסי בר בון אינו מחשב להו שלא הוכשרו לא לאכילת אדם ולא לאכילת מזבח:

עין משפט נר מצוה

לג א מיי' פי"ב מהל' מעשה הקרבנות הלכה יב:
לד ב מיי' שם הלכה י:
לה ג מיי' שם הלכ' ט:
לו ד מיי' פי"ט מהל' איסורי ביאה הלכה ו סמג לאוין קכב טוש"ע אה"ע סימן ז סעיף יב:
לז ה מיי' שם טוש"ע שם סעיף יג:
לח ו מיי' פ"ב מהלכות אבל הלכ' ו ופ"ג הלכה יא סמג לאוין רלה טוש"ע י"ד סימן שנב סעיף ב:
לט ז מיי' שם סמג שם טוש"ע י"ד סימן שסט סעיף ה:
מ ח ט מיי' פ"י מהל' מעשה הקרבנות הלכ' ג סמג עשין קפד קפה:
מא י מיי' פ"י מהל' טומאת צרעת הלכ' ו סמג עשין רלה:
מב כ מיי' שם הלכ' מ:
מג ל מ מיי' פ"ב מהלכות מזירות הלכה יג:
מד נ ס מיי' שם פ"ח הלכה טו:
מה ע מיי' פ"ג מהל' איסורי הלכ' יא סמג עשין מה טוש"ע אה"ע סימן לו סעיף ה:
מו פ מיי' פי"ח מהל' גירושין הלכה ז סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קנה סעיף ה:
מז צ מיי' פ"ד מהל' עבדים הלכה ה ב:
מח ק מיי' פט"ו מהל' סנהדרין ה"ה סמג עשין קנ:
מט ר מיי' שם הלכה ו:
נ ש מיי' פ"ג מהלכות גניבה הלכה יב וש"ל מהל' עבדים הל' ג סמג עשין פח:
נא ת מיי' פי"ב מהל' מעשה קרבנות הלכ' יב וש"ל מהל' סוטה הלכה טו:
נב א מיי' פ"ב מהל' איסורי מזבח הלכ' ה סמג עשין שיח שיט:
נג ב מיי' שם הלכה ג סמג שם:
נד ג ד מיי' פי"ב מהל' מעשה הקרבנות הלכ' יב וש"ל מהל' סוטה הלכה טו:

תוספות שאנץ

צניעותא ל"ה: כהנת מחחללת מן התרומה ומן הכהונה אם נבעלה לפסול לה ולאו דוקא נקט כהנת דה"ה דאלמנת בת ישראל שנשאת לכהן גדול אלא רבותא נקט דאפילו כהנת מחחללת מכהונה: מגלח על נזירות אביו אם נדר בנזירות והפריש קרבנותיו ומת והיה בנו זיר הבן מגלח ביום מלאת ימי נזרו ומביא קרבנות שהפריש אביו: איקרי כאן כל שממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו פ"ה דהוה ליה למכתב כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו לה' ולמה כתב ממנו אלא למדרש' באפי נפשייה לא תקטירו כל שממנו עולה כבר אשה לה' ויש בכלל לאו זה בשר כל הקרבנות חוץ מעולה ויש בכלל זה שירי מנחות והכא נמי אמרי' דלמא בתר חלק שלה אית לן למיזל והריא ליה הקטרה דקומץ כהלכתה ואלו שיריס גמורין הן והרי הן בבל תקטירו. דמסיק להו לשם עצים וכו' אליעזר ופלוגתייהו בזבחים אברי חטאת שנתערבו באברים של עולה רבי אליעזר אומר יתנם למעלה ורואין בשר החטאת כאילו הן עצים וחכמים אומרים תעובר צורתו ויצאו לבית השריפה שאסור להקטיר אברי חטאת משום לאו דכל שממנו לאישים ור' אליעזר סבר בתריה דההוא קרא כתיב קרבן ראשית תקריבו אותם לה' ואל המזבח לא יעלו לריח ניחוח וקאי נמי אממנו לה' דאוקמה בבל תקטירו ואשמעינן דלא אסרה הקטרה אלא כשמכוין להם לריח ניחוח ל"ה: דתניא ר' אליעזר אומר הקומץ קרב בעצמו והשיריים

מתפזרין גבי מנחת כהן חוטא שהביא מנחה על שמיעת קול או על ביטוי שפתים או על טומאת מקדש וקדשיו דאמרי מנחת חובתו שם כהן כליל כמנחת נדבתו ראינה נקמצת ור' שמעון דריש לקרא התם וכי נאמר והיתה לכהן כמנחתו והלא לא נאמר אלא כמנחה והאי קרא במנחת חוטא כתיב ודרש לה הכי ואם כהן הוא תהיה לו כמנחת חוטא של ישראל מה מנחת חוטא של ישראל נקמצת אף מנחת כהן חוטא נקמצת אי מה מנחת חוטא ישראל שיריה נאכלין אף זו שיריה נאכלין אף זו והיתה לכהן כמנחה לענין עבודת כהן שטעונה קמיצה ולא לאישים כמנחה הא כיצד הקומץ קרב בעצמו והשיריים קריבין לעצמן: ור' אליעזר סבר ליה כאבוה דבעי קמיצה ומיהו שיריים קריבין לעצמן לית ליה דכל שממנו לאישים כו' אלא קומץ קרב לעצמו והשיריים מתפזרין לאיבוד ל"ה:

כהן ולא כהנת. ירושלמי ר' אבהו בעי קמיה ר"ל והכתיב (ויקרא כב) וכהן כי יקנה נפש קנין כספו מעתה כהן ולא כהנת א"ל והכהן המשיח תחתיו מבניו את שבנו עומד תחתיו יצתה זו שאין בנה עומד תחתיה ה"ה דבפרק הזרוע (מולין דף קלב.) הוה מלי לשנויי נמי הכי ונתן לכהן הזרוע דלא אמר לכהן ולא לכהנת אלא אפילו לכהנת דהכא טעמא משום דכתיב והכהן המשיח תחתיו מבניו אבל אתם דחי ליה משום דאהרן ובניו כתיב בפרשת מנחה אי נמי משום דהתם הוי מיעוט אמר מיעוט: [ו]**מה** בין **איש לאשה.** בתוספתא (פ"ג) קא משיב עובר על מצות עשה שאזמן גרמא מה שאין כן באשה האיש עובר על כל תקיף ועל כל תשחית ועל כל מטמא למתים מה שאין כן באשה האיש נדון בנין סורר ומורה ונעטף ומספר ואין האשה נעטפת ומספרת האיש נמכר ונשנה ואין האשה נמכרת ונשנית האיש נרצע ונמכר לעבד עברי וקונה לעבד עברי ואין האשה נרצעת ונמכרת וקונה ולא קתני אתם כל הני דמתני' אלא דזכאי בנתנו משום דמפרש התם בכסף ובשטר ובביאה ותימה אמאי לא תשיב נמי שמיכות מנופות הנשות וקמיצות דבין כהן לכהנת וכל הני דתנן בפ"ק דקידושין (דף לו.) ולא קתני נמי שהעבדי יוצא בשניס וביובל ובמיתת האדון משא"כ בעבריה הזב מטמא בראיות ולא הזבה מצורע אסור בתשמיש המטה ולא מצורעת כדמפרש בריש פרק מחוסרי כפרה (כריתות דף ח:) מחוץ לאהלו ולא מחוץ לאהלה:

[מ]**האיש** מגלח על נזירות. בפ"ד דנזיר (דף ל.) ובפרק בתרא דכריתות (דף מ:) מפ' דדוקא על מעות שתומין ולא על מעות מפורשין: **שנאמר** את בתי. מרישא דקרא ילף ליה ואמר אני הנערה אל הזקנים משמע למעט אמה דאינה זכאה בבתה לתת: **ותלית** אותו **ולא** אותה. בפרק נגמר הדין (סנהדרין דף מו.) נפקא לן מוכי יהיה באיש ולא באשה: **בגניבתו** ולא בגניבתה. תימה כיון דאי בגנבה אינה נמכרת בגניבתה א"כ אין ד"ד דשאין לומר לכהן דבית דין אין מוכרין אלא בגניבתו ובפ"ק דקידושין (דף יד:) ממעטי רבנן מורצע את אזנו אזנו שלו ולא אזן של מוכר עצמו דדוקא מכרוהו בית דין נרצע ואשה הואיל ואין בית דין מוכרין אותה אינה ידועה כתובתה: **פתח אישה.** דאינה נרצעת ואמאי אינטריך לרבנן [נ]למילף מהעבד ולא אמה העבריה דאינה נרצעת וי"ל כיון דאינה נמכרת אלא ע"י אביה סד"א תיהוי מכירה דאב במקום מכירת בית דין ותרצע להכי אינטריך קרא:

הדרן עלך היה נוטל

ושומרת יבם לא שותות ולא נוטלות כתובה. ירושלמי יודעת היתה שאין ארוסה שותה ואמה הכניסה עצמה [ס]למספר הזה המרובה בשביל לפוסלה מכתובתה פר"ח ארוסה אע"פ שאין לה כתובה יש לה מנה ומאתים ועל מנה ומאתים קתני הכא לא נוטלת כתובתה רש"י פי' דליכא למיפשט ממתני' הא דאמר רב המנונא [ע]שומרת יבם שזנתה אסורה ליבמה דאפילו אי לית לן דרב המנונא מיהו אי לא בעי יבם למינסב אשה זונה אינה נוטלת כתובתה מיהו תימה אי לית לן דרב המנונא קרא מאי אינטריך למעוטי והא תנן בפרק היה מביא (לעיל דף יח:) כל שתיבעל ולא תהא אסורה לו לא היה מתנה דמה קינוי שייך היכא דלא מיתסרא בסתירותיה אלא מדאינטריך למעוטי ש"מ דמיתסרא מיהו ליכא למיפשט מהכא משום דמוקי לה בגמרא כגון שבא עליה יבם בבית אחיו דקנאה לפוטרה בגט בלא חליצה אפילו אליבא דשמואל הלכך שייכא נמי אשתו ליאסר עליו בזנות כדברי הכל: **אלמנה** לב"ג וכו'. האי דלא עריב ותני להו אלו לא שותות ולא נוטלות כתובתן ותני ארוסה ושומרת יבם אלמנה לב"ג וכו' מעוברת תבירו ומניקת תבירו ואילונית זקינה וכו' י"ל משום הכי פלגינהו משום דאלוקין בטעמא מיהו תימה אמאי לא תנא מעוברת בתר בתא דאלמנה לב"ג דדמי בטעמא וה"ל למיתני בתחלת הפרק אלו לא שותות ובתר ליאסב ואזל כולהו כל הני דאמיין להדדי כל חד וטפי הוה שייך למיתני אלו בראש כולן ממאי דתני קצת דלא שותות והדר תני אלו: שאינה

ה"ג **ואפי' רבנן לא פליגי עליה אלא במנחת חוטא של כהנים דבת הקרבה היא.** דמקשי חובתו לנדבתו דלא בעי קמיצה. אבל הא דלאו בת הקרבה היא דלמא כתר דידה אזלי' ושירים גמורין נינהו אפי' רבנן מודו דמתפזרין אבית הדשן ל"ה. ה"ג א"כ מה ת"ל איש לענין שלמטה לא למעוטי מטומאה האמורה בפסוק זה בא למעוטי אלא מענין האמור בפסוק שלאחריו דכתיב ביה פרישה ופרימה דליכא למימר דלענין שלמעלה קאמר דדוקא האיש נחלט ואין האשה נחלטת [פ]) דהא אינה פורעת ופורמת. אותו בלא כסותו ולא אותה בלא כסותה. וא"ת לרבנן דר' יהודה דלעיל דאמרי אין האשה נסקלת ערומה משום דחיישינן להדחור ובעי נמי ברור לה מיתה יפה [צ]) ותיפוק לי מהאי קרא. וי"ל דאי מההיא אשה בין בכסותה בין שלא בכסותה קמ"ל רב נחמן דאמר קרא ואהבת לרעך כמוך. אבל ר' יהודה דאמר לעיל דאין מכסין אותה אלא שני פרקים משום דצערא דגופה עדיף טפי (ולית ליה) [וא"ת אטו לית ליה] הך דרשא דהכא הא אותה בכסותה. וי"ל דאה"נ דלית ליה א"נ אית ליה וסבירא ליה דקרא לא אתא אלא שיכסו אותה שני פרקים אבל יותר לא משום צערא דגופה עדיף טפי ורוצה לומר הא אותה בכסותה בשני פרקים שמכסין אותה: בגנבתו ולא בגנבתה כו'. ואע"ג דדרשי' מהאי קרא בגנבתו ולא בכפלו בגנבתו ולא בזממו (שאם הודה לא ישלם פי' שנים ממה שהודם) בגנבתו גנבה אחת ולא ב' גנבות י"ל דכולהו הני דרשות

ש"מ: **סליק פרקא**

פרק שלישי ארוסה

ושומרת יבם לא שותות ולא נוטלות כתובה שהיא גרמה לאסור עצמה שנסתרה אחר קנוי פרשב"ם. ואפי' למאן דלית ליה דרב המנונא דאמר שומרת יבם שזנתה אסורה ליבמה מ"מ נהי דהוי מותרת לו. אי לא בעי לאינסובי משום שהיא זונה תפסיד כתובתה כיון שזינתה. מיהו אומר ר"י דהלכה [ג]) דארוסה זו שזינתה דנאסרה בביאה זו על בעלה דהך כר' עקיבא דמשוי חייבי לאוין כערוה. אלמנה לכהן גדול לא שותות ולא נוטלות כתובה יאע"ג דשאר אלמנה לכהן גדול לא קנסוה רבנן ואית לה כתובה כדאיתא בפ' אלמנה ניזונת זו אין לה כתובה שסתירתה גרמה לה ליאסר עליו ואפי' ראויה לו הלכך לאו בת כתובה היא דלא עדיפא מכשורה ל"ה ולא שותות דלא נאמרו בפרשה אלא בראויה לקיימה והכי תני בספרי כי תשמה אשתו בראויה לאישות הכתוב מדבר פרט לאלמנה לכהן גדול וא"ת אמאי לא תאני כולהו בחד בבא וי"ל דארוסה ושומרת יבם נפקא לן [מקרא אחרינא דכתיב] תחת אישה ביושבת תחתיו הכתוב מדבר וא"ת תיפוק לי שאינה שותה משום דכתיב ונקה האיש מעון וזה אינו מנוקה מעון כיון שנשא אשה שאינה ראויה לו. וי"ל דחשבי' ליה מנוקה מעון כיון דאין העון בא אחר הקינוי והוו המים בודקין אשתו אי לאו טעמא דלעיל וא"ת אמאי לא פליגי ב"ש וב"ה גבי ארוסה ושומרת יבם כמו דפליגי בסמוך גבי מתו בעליהן עד שלא שתו והוו להו לב"ש לומר דנוטלות כתובה דהיא יודעת שאין בעלה יכול לבודקה משנסתרה ולא תיזהר מליסתור והיא נתנה אצבעה בין שיניה ולכך אין לה כתובה אבל מתו בעליהן אין יודעות שלא יהיו בעליהן לבודקן משנסתרו ולא סמכי אדעתיהו שימותו בעליהן והן נזהרות ביותר מליסתר לפי' קאמר ב"ש דנוטלות כתובה ועוד י"ל דשאני התם גבי מתו בעליהן שאינן חשובות עוברות על דת כיון שיכולין בעליהן לבדקן אבל

[מ]) נ"ז ד"ה דהא דאמרינן דנפ"ל מקרא דאשה נמי מחלטת ומוקי דע"ש הוא ל"ל דהא והכרוא כתיב. [נ]) ר"ל כמו דאיתא בפנהדרין דף מה וע"ש בכס"י ד"ה להתרומת ובתוס' שם ד"ה הא. גו נראה דל"ל דהלכה דשומרת יבם שזינתה דנאסרת על היבם והך כר"ע ובי.

עין משפט נר מצוה

נה א מיי' פ"ה מהל' טומאת צרעת הלכה ח:

ב [מיי' פ"ג מהל' אבל הל"ו. ופ"ג הל' יא טוש"ע יו"ד סי' שצג סעי' ב]:

נו ג מיי' פ"ב מהל' מזידות הלכה יג:

נז ד מיי' שם פ"ח הלכה טו:

א ה מיי' פ"ב מהלכות סוטה הלכה ב:

ב ו מיי' שם הלכה ח והלכה ט:

תוספות שאנץ

ה"ג ואפי' רבנן לא פליגי עליה אלא במנחת חוטא דבת הקרבה היא דמקשינן חובתו לנדבתו דלא בעיא קמיצה אבל הא דלאו בת הקרבה היא דלמא כתר דידה אזלי' ושירים גמורין נינהו אפי' רבנן מודו דמתפזרין אבית הדשן ל"ה. ה"ג א"כ מה ת"ל איש לענין שלמטה לא למעוטי מטומאה האמורה בפסוק זה בא למעוטי אלא מענין האמור בפסוק שלאחריו דכתיב ביה פרישה ופרימה דליכא למימר דלענין שלמעלה קאמר דדוקא האיש נחלט ואין האשה נחלטת [פ]) דהא אינה פורעת ופורמת. אותו בלא כסותו ולא אותה בלא כסותה. וא"ת לרבנן דר' יהודה דלעיל דאמרי אין האשה נסקלת ערומה משום דחיישינן להדחור ובעי נמי ברור לה מיתה יפה [צ]) ותיפוק לי מהאי קרא. וי"ל דאי מההיא אשה בין בכסותה בין שלא בכסותה קמ"ל רב נחמן דאמר קרא ואהבת לרעך כמוך. אבל ר' יהודה דאמר לעיל דאין מכסין אותה אלא שני פרקים משום דצערא דגופה עדיף טפי (ולית ליה) [וא"ת אטו לית ליה] הך דרשא דהכא הא אותה בכסותה. וי"ל דאה"נ דלית ליה א"נ אית ליה וסבירא ליה דקרא לא אתא אלא שיכסו אותה שני פרקים אבל יותר לא משום צערא דגופה עדיף טפי ורוצה לומר הא אותה בכסותה בשני פרקים שמכסין אותה: בגנבתו ולא בגנבתה כו'. ואע"ג דדרשי' מהאי קרא בגנבתו ולא בכפלו בגנבתו ולא בזממו (שאם הודה לא ישלם פי' שנים ממה שהודם) בגנבתו גנבה אחת ולא ב' גנבות י"ל דכולהו הני דרשות

ש"מ: **סליק פרקא**

פרק שלישי ארוסה

ושומרת יבם לא שותות ולא נוטלות כתובה שהיא גרמה לאסור עצמה שנסתרה אחר קנוי פרשב"ם. ואפי' למאן דלית ליה דרב המנונא דאמר שומרת יבם שזנתה אסורה ליבמה מ"מ נהי דהוי מותרת לו. אי לא בעי לאינסובי משום שהיא זונה תפסיד כתובתה כיון שזינתה. מיהו אומר ר"י דהלכה [ג]) דארוסה זו שזינתה דנאסרה בביאה זו על בעלה דהך כר' עקיבא דמשוי חייבי לאוין כערוה. אלמנה לכהן גדול לא שותות ולא נוטלות כתובה יאע"ג דשאר אלמנה לכהן

מסורת הש"ס

[מ]) [קידושין לה:]. [נ]) [כריתות מ:. עדכין ג.]. [ג]) מיר כח.. ד) [שם ל.]. [ה]) [מנהדרין מה.. ו]) [מנהדרין מו.. ז]) [יבמות נח. קידושין מ:. ח]) [דברים כב]. [ט]) [נקמן כד.]. י) [לעיל יח:]. כ) [אסורה. רש"ל]. [ל]) [שייך לעמוד ח' במשנה]. [מ]) [נ"ז שייך לע"ח במשנה]. [נ]) [קידושין טו.]. [ס]) [ל"ל למספק. [ע]) [לעיל יח:].

תורה אור השלם

1. וכל מנחת בהן כליל תהיה לא תאכל:
ויקרא ו טז
2. ולא יחלל זרעו בעמיו כי אני יי מקדשו: ויקרא כא טו
3. ויאמר יי אל משה אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אלהם לנפש לא יטמא בעמיו:
ויקרא כא א
4. כל זכר בבני אהרן יאכלנה בנות אהרן בחזקה זו: כל זכר בכני אהרן יאכלנה. במנחה כתיב: אין. גרוע הוא: אין לי. שנמלט בטומאת נתקים אלא אין אשה מנין כשהוא אומר בני אהרן אלא בנות אהרן: כהן אוכל בקדשי קדשים: דכתיב כל זכר בבני אהרן יאכלנה: ומה בין איש כו': ת"ר איש אין לי אלא איש אשה מנין כשהוא אומר והצרוע אשר בו הרי כאן שנים א"כ מה ת"ל איש לענין שלמטה איש פורע וכו': האיש מדיר את בנו בנזיר ואין האשה מדרת בנה בנזיר: אמר ר' יוחנן הלכה היא בנזיר: האיש מגלח על נזירות אביו ואין האשה מגלחת על נזירות אביה: אמר ר' יוחנן הלכה היא בנזיר: האיש מקדש את בתו ואין האשה מקדשת את בתה: דכתיב את בתי נתתי לאיש הזה: האיש מוכר את בתו ואין האשה מוכרת את בתה: דכתיב כי ימכור איש את בתו: האיש נסקל ערום כו': מ"ט ורגמו אותו מאי אותו אילימא אותו ולא אותה והכתיב והוצאת את האיש ההוא או את האשה ההיא אלא אותו בלא כסותו ולא אותה בלא כסותה: האיש נתלה ואין כו': מ"ט אמר קרא ותלית אותו על עץ אותו ולא אותה: האיש נמכר בגניבתו ואין האשה נמכרת בגניבתה: מ"ט אמר קרא ונמכר בגניבתו בגניבתו ולא בגניבתה:

הדרן עלך היה נוטל

ארוסה ושומרת יבם לא שותות ולא נוטלות כתובה שנאמר אשר תשטה אשה תחת אישה פרט לארוסה ושומרת יבם אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה

ה"ג **ואפי' רבנן לא פליגי עליה אלא במנחת חוטא של כהנים דבת הקרבה היא.** דמקשי חובתו לנדבתו דלא בעי קמיצה. אבל הא דלאו בת הקרבה היא דלמא כתר דידה אזלי' ושירים גמורים נינהו ואפילו רבנן מודו דמתפזרין: **מאי טעמא.** קאמר מתני' מנחת כהנת נאכלת כשאינה נשואה לכהן וכשהיא נשואה לכהן אינה נאכלת כליל מיהא לא הויא: **לא יחלל זרעו.** בכהן הנושא פסולה לכהונה כתיב ודרשינן בקידושין (דף עז.) לא יחלל שני מילולין אחד לה ואחד לזרעו שבכהן ממלל את שמיהן אבל הוא אין מתמלל: **כני אהרן.** לנפש לא יטמא ולא בנות אהרן בחזקה זו: **כל זכר בבני אהרן יאכלנה.** במנחה כתיב: **אין.** גרוע הוא: **אין לי.** שנמלט בטומאת נתקים אלא אין אשה מנין כשהוא אומר סמוך לו והצרוע אשר בו הנגע ולא אינבעי ליה למכתב אלא בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע דהא כתיב לעיל דבמצורע קמיירי אלא לרבות גרוע שני כגון אשה: ה"ג **א"כ מה ת"ל איש לענין שלמטה איש פורע ופורס וכו'.** מה ת"ל איש מתחר שסופינו לרבות את האשה: **לענין שלמטה.** לאו למעוטי מטומאה האמורה בפסוק זה בא למעוטי אלא מענין האמור בפסוק שלאחריו דכתיב ביה פרישה ופרימה דליכא לומר לך איש פורע ופורס ולא אשה: **הלכה היא בנזיר.** הלכה למשה מסיני הוא בהלכות נזיר: **נפקי לאיש.** בתיבה נתלית נתיתה: **ורגמו אותו.** (ב) אי נימא אותו ולא אותה והכתיב גבי נערה המאורסה והוצאתם את שניהם וסקלתם אותם אלא הא דממעט אשה לענין ערוס דנפיק מהאי קרא מיעוטא דאותו משמע ולא כסותו ולהכי נקט ליה להאי משמעותא דערוס בלשון זכר גבי איש למימרא הא אותה בכסותה: **נמכר בגניבתו.** אם אין לו מה לשלם:

הדרן עלך היה נוטל

ארוסה. שקינא לה אחרים: **ושומרת יבם.** שקינא לה יבם: **לא שותות.** דמעטינהו קרא: **ולא נוטלות כתובה.** שהיא גרמה לאסור עליה שנסתרה אחר קינוי דמקינוי ואיסור לא אימעיט כדמפרש בגמרא [ס]). ואפילו לית לן דרב המנונא [ע]) (ג) דשומרת יבם שזינתה מותרת [פ]) ליבמה נהי דמותרת מיהו לא בעי למינסב אשה זונה והיא הפסידה ביושבת תחתיו הכתוב מדבר: נתינה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ה"ג וכו' ופורס כו' פי' מה ת"ל: (ב) ד"ה ורגמו אותו מאי אותו אילימא וכו' ולא בכסותה: (ג) רש"י ד"ה ולא נוטלות וכו' ושומרת יבמה:

מוסף רש"י

כשהוא אומר והצרוע. משמע גרוע אחרינא לרבות את האשה (ערכין ג.). מה ת"ל איש לענין שלמטה. דמשמע איש ולא אשה, ולאו אומא שמעתי קא, דהתם אפילו אשה, אלא אקרא דלמעה קאי דמשמעי בפרישה ופרימה (שם) שפריעה ופרימה כתובה בתורה לומר לך איש פורע ופורס (כריתות ח.). הלכה היא בנזיר. שהאיש מזיר ולא האשה (נזיר כח.). הלכה היא בנזיר. שהכן מגלח ואין בני לומר הימנו, אלא מה שמקורה הוא בידינו כן ולא בא (שם ל.). הדרן עלך היה נוטל לא שותות. אם נקחו דבעינן מתח אישה (קדושין כו: יבמות נח.). ולא נוטלות כתובה. אם קינא לה ונסתרה, שהיא גרמה לאסור את עצמה עליו (שם).

מסורת הש"ס

[מ]) [קידושין לה:]. [נ]) [כריתות מ:. עדכין ג.]. [ג]) מיר כח.. ד) [שם ל.]. [ה]) [מנהדרין מה.. ו]) [מנהדרין מו.. ז]) [יבמות נח. קידושין מ:. ח]) [דברים כב]. [ט]) [נקמן כד.]. י) [לעיל יח:]. כ) [אסורה. רש"ל]. [ל]) [שייך לעמוד ח' במשנה]. [מ]) [נ"ז שייך לע"ח במשנה]. [נ]) [קידושין טו.]. [ס]) [ל"ל למספק. [ע]) [לעיל יח:].

ונתינה לישראל ובת ישראל לממזר ולנתין לא שותות ולא נוטלות כתובה ואלו לא שותות ולא נוטלות כתובה [א]האומרת טמאה אני [ב]ושבאו לה עדים שהיא טמאה [ג]והאומרת איני שותה אמר בעלה איני משקה ושבעלה בא עליה בדרך נוטלות כתובה ולא שותות [ד]מתו בעליהן עד שלא שתו [ה]בש"א נוטלות כתובה ולא שותות [ו]ובה"א [ז]או שותות או לא נוטלות כתובתן מעוברת חבירו ומניקת חבירו לא שותות ולא נוטלות כתובה דברי ר"מ וחכ"א [ח]יכול הוא [ט]להפרישה ולהחזירה לאחר זמן [י]איילונית וזקינה ושאינה ראויה לילד לא נוטלות כתובה ולא שותות ר"א אומר יכול הוא לישא אשה אחרת ולפרות ולרבות הימנה ושאר כל הנשים או שותות או לא נוטלות כתובה [יא]אשת כהן שותה ומותרת לבעלה [יב]אשת סרים שותה [יג]ע"י כל עריות מקנין [יד]חוץ מן הקטן וממי שאינו איש [טו]ואלו שב"ד מקנין להן מי שנתחרש בעלה או נשתטה או שהיה חבוש בבית האסורין [טז]לא להשקותה אמרו אלא לפוסלה מכתובתה ר' יוסי אומר אף להשקותה לכשיצא בעלה מבית האסורין ישקנה: **גמ'** [יז]מישתא הוא דלא שתייא הא קנוי מקני לה מה"מ דת"ר [1]דבר אל בני ישראל [יח]ואמרת [יט] לרבות ארוסה ושומרת יבם לקינוי ומתני' מני רבי יונתן היא דתניא תחת אישך פרט לארוסה יכול שאני מוציא אף שומרת יבם ת"ל איש איש דברי רבי יאשיה ר' יונתן אומר תחת אישך פרט לשומרת יבם אוציא שומרת יבם ולא אוציא את ארוסה תלמוד לומר אשר תשטה אשה תחת אישה פרט לארוסה מר אלימא ליה ארוסה דקידושי דידיה וסוקלין על ידו ומר אלימא ליה שומרת יבם דלא מיחסרא מסירה לחופה ורבי יונתן האי איש איש מאי עביד ליה מיבעי ליה [כ]לרבות אשת חרש ואשת שוטה ואשת שאינה ראויה לילד. רש"י פי' שתת כוס עיקרין אבל בפ' אע"פ

(כתובות דף פ:) לא משמע הכי דמייתי התם ברייתא ותני בה או שהיתה היא עקרה זקינה וחיילונית ושאינה ראויה לילד אלמא דשאינה ראויה לילד לאו עקרה ולפרש"י שתת כוס עיקרין היינו עקרה וזה לשון ר"מ התם איכא למישאל היינו חיילונית היינו עקרה היינו שאינה ראויה לילד ותשובה שאמרנו בפרק יש נוחלין (ב"ב דף קיט:) ניסת לכ' יולדת עד מ' ניסת למ' שוב אינה יולדת וה"ה שנוכל לפרש שאינה ראויה לילד שנשהתה אחר בעלה עשר שנים ולא היה דעתה לינשא דאמר בסוף פרק ד' אחיס (יבמות דף לד:) אמר רב נחמן אמר שמואל כל ששהתה אחר בעלה י' שנים שוב אינה מתעברת כי אתא רבין אר"י ל"ש אלא שאין דעתה לינשא ואע"ג דאמר בגמ' בעקרה וזקינה ולפי' ר"מ לא הזכיר עקרה במשנה י"ל דלא דק בלישנא מיהו תימה אמאי לא תנא נמי במתני' עקרה: **ושאר** כל הנשים או שותות. תימה הא משנה יתירא מאי קמ"ל הא שמעינן ליה מרישא והאומרת איני שותה אינה נוטלת כתובתה ואומר רבי דווקא מעוברת אינה שותה משום דאיכא סכנת נפשות כדאמר בפרק החולץ (יבמות דף מב:) אבל ניסת בתוך ג' חדשים מאי דהוה הוה ותו לא קנסינן ליה להוציא וקרינן בה אשתו הרשויה לו ובכהן אפילו לרבנן אינה שותה דמסקינן בפ' החולץ (שם ל:) אפילו לרבנן יוציא בגט: **ורבי** יונתן האי איש איש מאי עביד ליה מיבעי ליה וכו'. תימה והא איכו דאמר בפ' אלו הנמנקין (סנהדרין דף פה:) גבי מים מים דכי יקנא את אביו ואת אמו אמר דבהא תורה כלשון בנ"א ולא דרשי ליה לדרשא אחריתי וכ"ת היכא דאיכא למדרש אפי' מאן דאית ליה ד"ת מודה הוא דדרשינן א"כ מאי פריך ברישא פרק השואל (ב"מ דף לד:) אהא דקא בעי אבידה מנלן דשומר שכר חייב דתני' אם גנוב יגנב אין לי אלא גניבה אבידה מנין ת"ל לא ד"ת אלא למ"ד אמרי' מא"ל והא התם איכא למדרש ולא דרשינן אלא אמר ד"ת

והכא אמאי דרשי לה ואמרי' בפ' השואל (זבחים קא:) נמי ורבי יוסי מדהתם אים אים דבהא אלי אים אים נמי דבהא אלא השואל להדיוט לחייב מנא ליה ולא אמרת כיון דמלי למדרש מודה הוא דלא אמר דבהא וקשה ליישב שמועות דד"ת דקשי' דר"מ אדר"מ ודר' יהודה אדר' יהודה ודרבי יוסי אדר' יוסי ודר"ש אדר"ש דר"מ דאמר בפ' ד' מיתות (סנהדרין דף ו.) לרבנן גבי אים אים דכתיב גבי ברכת השם ד"ת ור"מ דרשי ליה לרבות כיוויים ובפ"ב דמסכת ע"ז (דף כז.) נמי פליג ר' יהודה ור' יוסי דת"ר יהודה כותי לא ימול ישראל מפני שהוא מל לשם הר גריזים אמר לו ר' יוסי וכי היכן מצינו מילה בתורה לשמה ומפרש טעמא דר' יהודה משום דכתיב לה' המול ורבי יוסי המול ימול כתיב ואילך נמי הכתיב המול ימול ד"ת כלשון בני אדם ק[אלמא דרבי יוסי לית ליה דברה תורה כו'] והתם בההוא שמעתתא גופיה פלוגתא ר"מ ור' יהודה ואמרינן ימול כותי ולא ימול ארמאי דברי ר"מ והיינו כר' יוסי דאמר כותי שפיר דמי דלא אמר ד"ת ובפ' ד' מחוסרי כפרה (כריתות דף יא.) אמרינן לאחרים בשלמא והפדה לא נפדתה דקסבר ד"ת ואחרים היינו ר"מ כדאיתא בסוף מס' הוריות (דף יג:) דר' יהודה מהא דהמול ימול דקא אמר ד"ת ובפ' מציאת האשה (כתובות דף פז:) מייתי ברייתא העבט תעבטו זה שאין מקיים תעבטנו ד"ת אבל ר' יהודה דרש ליה וכן בפ' בנות כותים (נדה דף לב:) ובפ' יולת דופן (שם דף מד:) אים אים מה ת"ל אים אים לרבות תינוק בן יום א' שמטמא בזיבה דברי רבי יהודה ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר א"ל הרי הוא אומר והזז את זובו וגו' א"כ מה ת"ל אים אים ד"ת דר' יוסי מהיא להשותו והמעלה (זבחים דף קח:) דאיתיתן לעיל דקאמר אים אים ד"ת והיא דהמול ימול דאיכו דדרשי לה ופליג אדר' יהודה דאמר ד"ת דר"ש ההוא אים אים דקא"ר יוסי בפ' השותו (גם זה שם) ד"ת פליג עליה ר"ש ואמר ודרשי לרבות שנים שאחזו באבר והעלו שחייבין ובפ' אלו מציאות (ב"מ לא:) אמר יש לו ואינו רולה להתפרנס אין מזקקין לו א"כ מה ת"ל תעבטנו ד"ת ונראה דמאן דס"ל דאמר ד"ת מודה כל היכא דאיכא למדרש דרשינן לי' וכל הני תנאי סברי להו

מקנינה. מן הנבעולים ואסורין לבא בישראל כדאמרינן ביבמות (דף עח:) דוד גזר עליהן: **לא שותות.** דלא נאמרה פרשה אלא ברואויה לקיימה והכי תניא בספרי [נשא ה יב] כי תשטה אשתו ברואויה לאישות אלא מה דשאינה ראויה לילד לאו עקרה ולפרש"י שתת כוס עיקרין ואע"ג דשאר אלמנה לכ"ג לא קנסוה רבנן כתובה כדאמרינן בכתובות בפרק אלמנה גזונית (דף ק:) זו אין לה דסתירתה גרמה לה ליאסר עליו ואפי' היא ראויה לו הלכך לאו בת כתובה היא דלא עדיפא מכשרה: **אמר בעלה איני משקה ושבעלה בא עליה בדרך.** שהוא גרם לה שלא תשתה נוטלת כתובתה: **מתו בעליהן.** של כל שוטות הנסתרות ראויות לשתות ולא הספיקו להשקותן כו': **ולא שותות.** דבעינן והביא האיש את אשתו וגו'[1]: **וב"ה אומרים או שותות או לא נוטלות כתובה.** כלומר מתוך שלא שותות לא נוטלות כתובה. ובגמ'[2] מפרש פלוגתייהו: **מעוברת חבירו.** שמת והניחה מעוברת ומניקה או שגירשה והיא מעוברת או מניקה ואסרוה מכמיס[3] לינשא עד שיהא הולד בן ג' שנים שכך זמן ניקתו והלך זה ונשאה וקינא לה לא שותה שהרי אינה ראויה לו לקיימה: **יכול הוא להפרישה.** עד כ"ד חדש ולהחזירה הלכך ראויה לאישות קרינא ביה: **איילונית.** דזכריתא דלא ילדה שממעי אמה נגרלת כך ואין לה סימני אשה לא דדים ולא שערות וקולה עבה: **ושאינה ראויה לילד.** שאתת כוס עיקרין. ואסורות לקיימה למי שאין לו בנים שהרי נצטוו ישראל על פריה ורביה: **אשת כהן שותה ומותרת לבעלה.** אם נמצאת נקיה. ובגמ'[4] פריך פשיטא: **אשת סרים.** כגון[5] שנסתרס לאחר שנשאה דקדמה שכיבת בעל לבועל: **שותה.** ובגמ'[6] פריך פשיטא: **ע"י כל העריות מקנין.** אם קינא לה מאביה ומאחיה ומאחד מכל העריות שבתורה ונסתרה הוי קינויו קנוי ונאסרת עליו ושותה. ובגמ'[7] פריך פשיטא: **חוץ מן הקטן.** דכתיב[8] ושכב אים אותה: **וממי שאינו איש.** ובגמ'[9] מפרש לה: **ואלו שב"ד מקנין להן.** אם רואין אותם מתנהגות בפרילות: **לא להשקותה אמרו.** הם לא ישקוה דבעינן והביא האיש את אשתו ובעלה נמי לא ישקנה בקינוי זה[10] לכשילכה דבעינן וקינא והביא[11] ורבי יוסי לא בעי וקינא והביא: **גמ' הא קנוי מקני לה.** ליאסר עליו מדקתני לא נוטלות כתובה: ה"ג **דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם לרבות ארוסה ושומרת יבם לקינוי.** ולא גרס אים אים דלדרשא אחרינא דרשינן ליה לקמן (דף מ.) אלא ריבויא מואמרת אליהם וה"ג אמר לקמן בפירקין[12] ואמרת רבויא הוא: **יכול שאני מוציא כו'.** דממשמעות קרא משמע לן ארוסה למעוטי דלא קרינן בה תחת אישך אבל שומרת יבם קרינן בה תחת אישך כדמפרש לקמיה דלא מיחסרא מסירה לחופה: **ורבי יונתן.** משמע ליה מיעוטא קמא לשומרת יבם אבל ארוסה קרינא בה אישות אי לאו דהדר מעטיה קרא אחרינא כדמפרש לקמן [ע"ב] משום דהוא קידשה ואינה באה לו מכח קדושי אחרים ועוד שנסקלת על ידו מה שאין כן בשומרת יבם: **מר אלימא ליה ארוסה.** ר' יונתן חשיבה ליה ארוסה אשה גמורה עפי משמרת יבם: **דקדושי דידיה.** שע"י קידושי עצמו באה לו: **וסוקלין על ידו.** אם זינתה נסקלת בשבילו: **דלא מחסרא מסירה לחופה.** דנקנית ליבם בביאה גרידתא ואפי' בזנות להיות כאשתו לכל דבר כדתנן ביבמות (דף נג:). ומייתי' לה לקמן בפירקא [ע"ב]: **לרבות אשת חרש** (ג) **שוטה.** שב"ד מקנין להן. ובריתא היא בשילהי פירקין: שעמוס

לו ואין רולה להתפרנס נותנין לו לשם מתנה וכו' דברי רבי יהודה וחכ"א יש לו ואינו רולה להתפרנס אין מזקקין לו אלא מה אני מקיים תעבטנו ד"ת אבל ר' יהודה דרש ליה וכן בפ' בנות כותים (נדה דף מד:) אים אים מה ת"ל אים אים לרבות תינוק בן יום א' שמטמא בזיבה דברי רבי יהודה ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר א"ל הרי הוא אומר והזז את זובו וגו' א"כ מה ת"ל אים אים ד"ת דר' יוסי מהיא להשותו והמעלה (זבחים דף קח:) דאיתיתן לעיל דקאמר אים אים ד"ת והיא דהמול ימול דאיכו דדרשי לה ופליג אדר' יהודה דאמר ד"ת דר"ש ההוא אים אים דקא"ר יוסי בפ' השותו (גם זה שם) ד"ת פליג עליה ר"ש ואמר ודרשי לרבות שנים שאחזו באבר והעלו שחייבין ובפ' אלו מציאות (ב"מ לא:) אמר יש לו ואינו רולה להתפרנס אין מזקקין לו א"כ מה ת"ל תעבטנו ד"ת ונראה דמאן דס"ל דאמר ד"ת מודה כל היכא דאיכא למדרש דרשינן לי' וכל הני תנאי סברי להו

ד"ת

מסורת הש"ס

(א) יבמות לח: כתובות פח., (ב) [עי' תוס' לקמן כה. ד"ה נ"ש], (ג) [עי' תוספות לקמן כה: ד"ה נ"ה], (ד) [עי' תוס' יבמות לו: ד"ה ולא קתני], (ה) [לקמן כז.], (ו) [לקמן כז.], (ז) [במדבר ה:], (ח) [לקמן כה:], (ט) [כתובות ס.], (י) [לקמן כו:], (כ) [ועי' היטב כרש"י לקמן כו. ד"ה קמ"ל וכו'], (ל) [לקמן כו:], (מ) [שם], (נ) [במדבר ה:], (ס) [לקמן כו:], (ע) [ס"פ לכילקת], (פ) [במדבר ה:], (צ) [דף כו.], (ק) רש"ל.

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואמרת אליהם לרבות: (ב) רש"י ד"ה לרבות אשת חרש ואשת שוטה:

גליון הש"ם

גמ' ואמרת לרבות ארוסה. עיין לקמן דף כו ע"א תד"ה ואמרת:

מוסף רש"י

מתו בעליהן עד שלא שתו. כל אשה שקינא לה בעלה ונסתרה ומת עד שלא שתתה (יבמות לח:) אבל הנשים שנעולם קפ"ל שקינאו להן בעליהן ונסתרו ולא הספיק להשקותה עד שמת (כתובות פא.). נוטלות כתובה. ואע"פ שאמת זינתה ואין לה כתובה (יבמות שם). ולא שותות. דבעינן והביא האיש את אשתו ולא (שם ושם).

תוספות שאנץ

ארוסה ושומרת יבם כיון שאין בעליהן יכולין לבדקן חשובות כעוברות על דת ואפי' בלא קינוי אמרי' בגמ' דעוברת על דת יש לה להפסיד כתובתה אפי' בלא התראה: מתו בעליהן כו' ובה"א או שותות או לא נוטלות כתובה ובכתובות פ' האשה שנפלו פרץ או שותות והביא האיש את אשתו אמר רחמנא וליכא אלא מתוך שלא שותות לא נוטלות כתובה: מעוברת חבורו ומינקת חבירו פ"ה אם מת והניח מעוברת או מינקת או שגרשה בעלה והיא מעוברת ומניקה ואסרוה חכמים לינשא עד שיהא הולד בן ב' שנים שכך זמן ניקתו והלך זה ונשאה וקנא לה לא שותה שהרי אינה ראויה לקיימה משמע מתוך פ"ה דאפי' מגורשת צריכה להמתין כ"ד חדש ודלא כפי' ה"ר שמשון מפלאירא בפרק אע"פ דדוקא באלמנה אמרי' דצריכה להמתין כ"ד חדש משום דמשעבדא ליה להניק בנו אבל בגרושה שאינה משעבדא להניקו אינה צריכה להמתין והכ' משמע דצריכה גרושה להמתין וכן פר"ת דבין גרושה ובין אלמנ' צריכה להמתין כ"ד חדש ומביא

ג א מיי' פ"ב מהל' סוטה הלכה ו סמג עשין כד:
ד ב מיי' שם פ"ח הלכה יד:
ה ג מיי' שם פ"ב הלכה ח סמג שם:
ו ד מיי' שם הלכה ז:
ז ה מיי' שם הלכה ט:
ח ו מיי' שם הלכה י:
ט ז מיי' שם פ"ב הל' כח:
י ח מיי' שם פ"ב הל' ו:
יא ט י מיי' שם פ"ח הלכה ח [ו] סמג עשין ו טוש"ע אה"ע סימן קנח סעיף ב:
יב כ מיי' שם הלכה י טוש"ע שם סעיף יג:
יג ל מיי' שם הלכה [י] יח:

תורה אור השלם

1. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי תִשְׂטֶה אִשְׁתּוֹ וּמָעֲלָה בּוֹ מָעַל: במדבר ה יב

תוס' שאנץ (המשך)

ראיה לדבריו דאף לב"ש דאמרי שומטת דד מפיו ולא משעבדא ליה אפי' הכי קאמרי שלא תנשא עד לאחר כ"ד חדש וכן משמע דאין חילוק בין גרושה לאלמנה מהני טעמי דמייתי ביבמות וכן פי' פ' אע"פ והא דלא תני להו בהדי אלמנה לכהן גדול משום דליכא בהני כי אם איסור דרבנן אבל בהני דלעיל איכא איסורא דאורייתא. ואע"ג דתני לעיל חלוצה דאין בה אלא איסורא דרבנן משום דאגב דנקט גרושה נקט חלוצה ומחד קרא מסמיך להו ביבמות. יכול הוא להפרישה עד כ"ד חדש ולהחזירה הלכך ראויה לאישות קרי ביה: וק' דמשמע דלהפרישה ר"ל בלא גט וה"נ דייקא תלמודא בפ' החולץ דיקא נמי דקתני יוציא ולא קתני יפריש משמע דאי הוה קתני יפריש הוה ר"ל בלא גט והכא נמי להפריש ר"ל בלא גט. וק' דאמרי' בפ' החולץ לא ישא אדם מעוברת חבירו ומניקת חבורו ואם נשא יוציא ולא יחזיר עולמית דברי ר' מאיר וחכ"א יוציא וכשיגיע זמנו לכנוס יכנוס וקאמר רבא לדברי חכמים יוציא בגט והכא אמר דאין צריכה גט וי"ל דלעולם צריכה גט ודאי דקאמר התם דיקא נמי דקתני יוציא ולא קתני יפריש ה"פ דיקא נמי דקתני יוציא דמשמע בגט ולא קתני יפריש דמשמע בין בגט בין בלא גט ולהפריש דהכא ר"ל בגט. עוד אומר רב הונא בכור שור דלעולם ר"ל להפרישה בלא גט ולא ק' דהתם אמרי' דצריכה גט לפי דליכא אלא חד איסורא דרבנן וחכמים עשו חיזוק לדבריהם כשל תורה ולכך צריכה גט אבל הכא חמיר עליה משום דאיכא תרי איסורי משום דהיא מעוברת חבורו ועוד דקינא לה ונסתרה לכך אינה צריכה גט וכן עשה במעשה שאירע בני מאדם אחד